

Onderzoeksmethode

- ▀ Methode

- ▀ Analyse

Methode

Voor het definiëren van zeggenschap en krijgen van inzicht in bevorderende en belemmerende factoren, die van invloed zijn op zeggenschap werd een kwalitatieve onderzoeksmethode gebruikt. Gestart werd met een verkennende literatuurstudie en vervolgens werden zeven focusgroepen gehouden. Daarna werd een causaal loop diagram ontworpen zodat een visuele weergave van de interacties tussen de variabelen ontstond op basis van alle data. Daarna hebben we 12 organisatie die een jaar lang gewerkt hebben aan een actieplan gesproken en de uitkomsten van deze focusgroepen zijn gebruikt om de causale diagrammen aan te passen en te verfijnen.

Literatuurverkenning

Voor het maken van dit kennisoverzicht zijn we gestart met een literatuurverkenning naar zeggenschap van professionals met als doel de bestaande literatuur te analyseren en samen te vatten. De uitkomsten zijn gebruikt om topiclijsten voor de focusgroepen op te stellen.

Focusgroepen

Twee rondes focusgroepen werden georganiseerd:

Ronde 1: definiëren van zeggenschap en identificeren van factoren.

Deelnemers werden geselecteerd via purposive sampling gebruikmakend van in-en exclusiecriteria (zie tabel 1). Een proef-focusgroep valideerde de topiclijst.

Ronde 2: toetsen en verdiepen van resultaten. Organisaties werden geselecteerd via purposive sampling en dezelfde in- en exclusiecriteria als voor ronde 1 werd gebruikt met de aanvulling dat de deelnemers vier

maanden of langer hadden meegewerkt aan een actieplan om zeggenschap te versterken.

Deelnemende organisaties stelden representatieve groepen samen. Ook werden twee member check focusgroepen gehouden voor feedback en aanvullende inzichten.

Om de validiteit en betrouwbaarheid te vergroten zijn verschillende professionals uit verschillende werkvelden uit verschillende delen van het land geïncorporeerd. De werkvelden VVT, GGZ, ziekenhuis en gehandicaptenzorg waren vertegenwoordigd. Er werd geen onderscheid gemaakt in demografische kenmerken, omdat de invloed daarvan op de uitkomsten van het onderzoek als minimaal werd ingeschat.

Inclusiecriteria	Exclusiecriteria
<i>Verpleegkundigen, verzorgenden, verpleegkundig specialisten en begeleiders werkzaam in de praktijk met een goede spreiding in niveaus en werkvelden.</i>	<i>Verpleegkundigen, verzorgenden, verpleegkundig specialisten en begeleiders in opleiding of niet gediplomeerd.</i>
<i>Leidinggevenden, bestuurders en experts werkzaam in de praktijk met een evenredige spreiding over de werkvelden.</i>	

Tabel 1: in-en exclusiecriteria

Functie	Focusgroepen ronde 1 (N=45)	Focusgroepen ronde 2 (N=64)	Member checking focusgroep (N=26)
Verzorgende	3	1	-
Verpleegkundige	11	30	17
Verpleegkundige specialist	4	2	1
Verpleegkundige wetenschapper	-	2	-
Chief Nursing Officer (CNO)	-	3	-
Anders opgeleide professional	4	7	4
Leidinggevende	8	10	4
Bestuurder	6	-	-
Expert	9	-	-
Stafadviseur	-	9	-

Tabel 2: overzicht deelnemers

Analyse

De focusgroepsessies werden opgenomen, getranscribeerd en thematisch geanalyseerd door onderzoekers. De thema's werden omgezet naar variabelen zodat een causaal loop diagram ontworpen kon worden. Zo'n diagram brengt verbanden tussen factoren in kaart. Dit proces werd begeleid door een expert van de Radboud Universiteit. De resultaten werden aan de originele data getoetst en verfijnd via member checks. Voor ronde twee werd dit proces herhaald. De resultaten uit het thematisch

analyseren werd gecheckt bij deelnemers en experts middels een member check focusgroep. Op basis van deze uitkomsten zijn de diagrammen aangepast en verrijkt.

Ethische paragraaf

Deelnemers ontvingen vooraf informatie en gaven mondelinge toestemming voor deelname en opname. Omdat het onderzoek buiten de WMO viel, was

geen ethische toetsing vereist. Het programma volgde de gedragscode van wetenschappelijke integriteit.

Onderzoeksmethode - aanvulling

Voor de richtingswijzers zijn er verschillende interviews gehouden met professionals, leidinggevenden en bestuurders. De interviews werden opgenomen, getranscribeerd en geanalyseerd. Op basis van de uitkomsten werd een concept richtingswijzer opgesteld, die de geïnterviewden konden controleren en van feedback voorzien. Vervolgens werd de feedback verwerkt en de definitieve versie werd vormgegeven.

In september 2025 zijn twee focusgroepen met professionals en vier individuele interviews gehouden met inhoudelijk experts op het gebied van het versterken van zeggenschap. Het doel van dit onderzoek was om meer inzicht te krijgen over welke interventies zeggenschap versterken en hoe die zich verhouden tot de mechanismen. De gesprekken zijn opgenomen en geanalyseerd. De uitkomsten zijn gebruikt om het kennisoverzicht verder aan te passen en aan te scherpen.